

III. zakonskega čl. leta 1847. in 1848., ktere zadevajo pravo palatina kot kraljevega zastopnika.

1. Njih c. kr. Veličanstvo izvršuje osebno izvršujočo moč z ogerskim ministerstvom na temelju postav in ustave; ker je pa III. zak. čl. leta 1847 in 1848 dal izvršujočo moč tadanjemu palatinu, kadar Njih Veličanstvo ni bilo nazoče, zato se vzame moč §§. 2. 3. 9. 11. 17. 19. 24. in 38. omenjenega zak. čl.

2. Volitev palatina se odloži dotle, ko bo vredjen obsežek delavnosti palatinove.

III. Zakonska osnova o premenjenji §. 12. čl. III. l. 1847. in 1848., kteri zadeva sestavljanje ministerstva. Ta paragraf je premenjen sledeče: na predlog predsednika ministerstva imenuje Njih Veličanstvo ministre.

IV. Zakonska osnova o prenapredbi §. 6. zak. čl. IV. l. 1847. in 1848. Ta §. je prenapredjen in povdarja, da se ima deželni zbor, ako se primeri, da ga Njih Veličanstvo razpusti ali da se seje odlože, pred ko ministerstvo račune za preteklo leto podá in proračun za prihodnje leto predloži, gotovo še v tistem letu in v takem času sklicati, da se more v zboru pred koncem leta obravnavati o dokončanih računih in o proračunu za prihodnje leto.

V. Zakonska osnova o provizoričnem preklicu one naredbe §. 5. zak. čl. V. leta 1847. in 1848., ktera zadeva zastopništvo čajkijskega okraja in banaške vojaške krajine.

Dokler se zdajna vojaška organizacija v vojaški krajini ne premeni na postavni poti, dotle se prekličie omenjeni zaukaz §. 5. zak. čl. V. leta 1847. in 1848. Vsled tega je volil čajkijski okraj 1 in banaška krajina 2 poslanca v deželni zbor ogerski.

VI. Zakonska osnova o ustavljenji zak. čl. XXII. leta 1847. in 1848., kteri zadeva narodno stražo.

Zak. čl. XXII. se prekličie dotle, ko bo uravnava brambe na postavni poti zvršena.

To so predlogi vladini; te dni se začne v zboru ogerskem razprava o njih.

Potem je odgovoril minister notranjih oprav baron Wenkheim na interpelacijo, ktero je stavil 16. t. m. poslanec general Stratimirović zarad izraza „Rajc“ namesto „Srb“, kterege je minister rabil v enem dopisu na kraljevo mesto Sombor in zarad tega, ali je vlada pripravljena prejemati ne le magjarske, ampak tudi v drugih jeziki sestavljene zapisnike in predloge.

O prvem delu vprašanja pravi, da v imenu „Rajc“ on ne vidi nič žaljivega. To ime se nahaja v postavah, in jez sem ga že večkrat rabil, pa nikogar mislil žaliti. V drugem delu vprašanja pa odgovori, da mora zapisnike le v magjarskem jeziku prejemati, in da to naredbo ne tirja le postava, ampak tudi pravica in naglo uradovanje. Poslanec Branovački se oglasi zoper to, da se najde izraz „Rajc“ v zakonu in prosi ministerstvo, da rabi nadalje le „Srb.“ Naposled izreče general Stratimirović, da ga je ministrov odgovor še bolj preveril, kako silno je potrebno, da se naprej ustanovi postava za pravo narodnosti in jezika. Zato bode tudi kmalu predložil zboru dotično osnovo.

Kako silno potreba je nemagjarskim narodom te postave, to se vidi iz odgovorov ministra, posled katerih se ne priznava nemagjarskim jezikom enakopravnost, ker le magjarski ima vladati kakor je poprej nemški. — Kako škodljiv je dvalizem Avstrii, videli smo zopet te dni v časniku „Der Arbeitgeber“ (list 527.), kteri izhaja v Frankfurt a. M. V sestavku pod naslovom „Oesterreichische Wirthschaft“ toži, da 600 prošenj za podeljenje privilegij ali patentov iz raz-

ličnih držav nerešenih leži pri ministerstvu kupčijstva, ker za ogersko deželo si ogersko kupčijsko ministerstvo pridržuje deljenje patentov, naše (cislajtansko) ministerstvo pa hoče to pravico imeti za vse dežele pod avstrijskim cesarjem, in to prav po pravici; zdaj je tedaj pravda o tem, in državni zbor jo bo moral tudi razsoditi; do tistihmal pa bojo — ležale te prošnje nerešene na škodo obrtnijstvu. „Če ob času prekucij — piše „Arbeitgeber“ — ko se vlada in narod pravdata za velika pravila, se take nenaravne reči godijo, se kaj tacega še zapopasti dá; če pa ogerski minister kupčijstva pravi: „Patente za Ogersko dovoljevati, je moja reč“, in avstrijski kupčijski minister na to odgovarja: „To mora državni zbor razsoditi“, in če po tem takem do tistihmal, dokler državni zbor ne razsodi te pravde, se ne delijo patenti niti za Avstrijo niti za Ogersko, tedaj ni težko razumeti, da to nikakor ni korist obrtnijstvu avstrijskemu. —

20. t. m. je izvolil zbor hrvaški svojega podpredsednika dr. Subotića in odvetnika dr. Šrama, da nosita adresu pred kralja na Dunaj. Toda deputacije niso pustili pred lice kraljevo, in, kakor se pripoveduje po Zagrebu, tudi pri kancelarji gospoda poslanca nista bila milostivo sprejeta. Zastopniki so med tem osem dni šetali se po zagrebškem tlaku in čakali odgovora. Odbori so sicer delali, ali brez vspeha. Ko je bilo izdelanih nekoliko zakonskih predlogov in je 15 odborikov zahtevalo sejo, je ban po zapovedi kancelarjeve prepovedal vsako sejo, dokler ne pride kraljev odgovor. 26. maja se je raznesel glas, da je pismo prišlo in res je bila za 27. dan t. m. ob 10. uri seja napovedana. Ban sam je predsedoval danes in ko je bil zapisnik zadnje seje prečitan in odobren, podá ban kraljevo pismo bilježniku; zbor ustane in stoječe posluša: da je zbor razpuščen, ker se ni nadjati sporazumljenja med njim in med vlado, in da bo vlada poklicala drugo zastopstvo. Sè živio-klici na kralja se je potem zbor razšel. — V Moskvo potujoči Slovani so bili povsod z veliko slavo in srčno gostoljubnostjo sprejeti; iz Petrograda, kjer so jih slavili na vso moč, so se odpeljali v ponedeljek. Drugi pot kaj več povemo o tem. — Turki še dozdej niso mogli vstajnike na Kreti premagati in jih težko kdaj bodo. Omer paša, kteremu se je zadnji čas vodstvo izročilo, je zgrabil s 16.000 vojaki v soteski Kalikrati 7000 vstajnikov. Ti so zapodili vso njegovo armado, od ktere je pri tem boju zgubil 3000 mož. — Na Balkanu vpor raste in turška vlada se boji, da vstane tudi v deželah, ktere mejé na Bulgarsko.

Žitna cena

v Ljubljani 25. maja 1867.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 40. — banaške 7 fl. 56. — turšice 4 fl. 14 — soršice 5 fl. 12. — rži 4 fl. — — ječmena 3 fl. 40. — prosa 3 fl. — — ajde 3 fl. 40. — ovsa 1 fl. 90.

Kursi na Dunaji 28. maja.

5% metaliki 59 fl. 75 kr. Ažijo srebra 124 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 70 fl. — kr. Cekini 5 fl. 98 kr.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 22. maja 1867: 42. 79. 87. 37. 74.
na Dunaji } 68. 39. 90. 66. 82.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunji 5. junija.

V Trstu 18. maja 1867: 8. 34. 30. 57. 44.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 29. maja 1867.